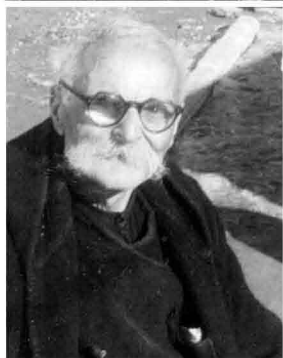

Προσωπικότητες

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

"Τέτοια στρουγγκα τέτοιο μαξούλι", λέγαν οι παππούδες μας. Και είχαν απόλυτο δίκιο!

Στο Λιβάδι λοιπόν, που κατοικούν ορεσίβιοι Βλάχοι, κτηνοτρόφοι ως επί το πλείστον, αναδείχθηκαν άνθρωποι αξιόλογοι σ' όλους τους τομείς: την επιστήμη, την παιδεία, την πολιτική, την τέχνη, τους αγώνες για τη Λευτεριά.

Όλοι αυτοί ξεχώρισαν μέσα από τη Λιβαδιώτικη κουλτούρα που μετράει αιώνες τώρα. Εδώ λειτούργησε το Σχολείο των Κοινών Γραμμάτων και το Ανώτερο Σχολείο του Άνθιμου Ολυμπιώτη καθώς και το Παρθεναγωγείο του Αγαθάγγελου και το σχολείο του μπαρμπα - Τάκη του Ντάμπου αμέσως μετά τον πόλεμο!

Αγωνίστηκαν για τη Λευτεριά από τους Λαζαίους και το Γιωργάκη Ολύμπιο, τον Αθανάσιο Αστερίου και τους Μακεδονομάχους, τους μαχητές του αλβανικού έπους και την εθνική αντίσταση έως τον ξεσηκωμό για τους δασκάλους και τον αντιδικτατορικό αγώνα.

Ο Λιβαδιώτικος λαός απαιτεί να μην απολυθούν οι δάσκαλοί του

Όλοι αυτοί όμως, και άλλοι που δεν αναφέρονται σ' αυτή την εργασία - και είναι πάμπολλοι - χωρίς τη συμμετοχή του απλού Λαού του Λιβαδίου ίσως να μην υπήρχαν καν!

Τζημαγιώργη Θεοδώρα, Καψάλης Νίκος

ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΟΛΥΜΠΙΟΣ

Το Μάιο του 1772 γεννιέται στο Λιβάδι ένας ήρωας ! Ήρωας; Αλήθεια τι σημαίνει ήρωας; Αυτός που γεννιέται και μένει πεντάρφανος και αντεπεξέρχεται στην κοινωνία;

ΝΑΙ! Αλλά μόνο αυτό; Μήπως αυτός που στο σχολειό του μαθαίνει για την καταγωγή του, ζει τη σκλαβιά κι αγωνίζεται σταθερά για την Ελευθερία;

Είναι ήρωας αυτός που, για το καλό της πατρίδας, αφήνει τη γενέθλια Γη και την οικογένειά του;

Μήπως αυτός που πολεμάει για τα ιδανικά του όχι μόνο στον Ελλαδικό χώρο αλλά και στη Σερβία, στη Ρουμανία, στη Ρωσία, σ' όλη την Ανατολική Ευρώπη και παρασημοφορείται σε μάχες εναντίον του εχθρού!

Αυτός που ξεσηκώνει ως Φιλικός τους Βαλκάνιους κατά της τότε άρχουσας τάξης των Οθωμανών αλλά και των Κοτζαμπάσηδων με την προς «Τσαράινους επιστολή» (Εργάτες Γης);

Μήπως αυτός που ενώ οι γύρω του τον προδίδουν, του αφαιρούν αρχιστρατηγίες, αυτός διορθώνει τα όποια λάθη στη μάχη του Δραγατσανίου, σώζοντας τη σημαία και πολλούς Ιερολοχίτες;

Ήρωας θα ήταν κι αυτός που λέει τα πράγματα με τ' όνομά τους: «Οι ομόθησκοι Μοσχοβίτες μεγιστάνες μας εγκατέλειψαν, επιθυμώντας πρώτα να χαθεί ο ανθός της Ελλάδας. Τότε να κατακτήσουν μόνο αμόρφωτες μάζες και να μην παραλάβουν κανένα πνευματικό παλμό».

Μήπως είναι ήρωας αυτός που υπερασπίζεται τα ιερά και τα όσια, παρόλο που ο θεσμικός θεματοφύλακός τους, αρχιεπίσκοπος Ρουμανίας 'Romano', τον παραπλανεί και τον οδηγεί ως πρόβατο επί σφαγή στη Μονή του Σέκου κι αυτός τον συγχωρεί και συνεχίζει ν' αγωνίζεται γι αυτά;

Ή μήπως ήρωας είναι αυτός που αντιλαμβάνεται ότι θα περάσει από μαχαίρι, όπως συνέβη με τον Φαρμάκη και τους συντρόφους του, κι αντί για την παράδοση, προτιμά τη Θ Υ Σ Ι Α !!!

Κι ήταν Σεπτέμβρης του 1821!

Όλα αυτά συνθέτουν την προσωπικότητα του Γιωργάκη Ολυμπίου, ενός ανθρώπου ήρεμου, διορατικού, εμπροτισμένου με πανανθρώπινες αξίες!

Σαλαβάτης Άγγελος

ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Η επισκοπή Πέτρας ήταν οργανωμένη από τον 4^ο μ.χ. αιώνα και είχε έδρα την πόλη Πέτρα, η οποία βρισκόταν στην τοποθεσία "καρακόλι" κάτω από τον δρόμο Λιβάδι – Κατερίνης. Αυτό συνέβαινε μέχρι το 1517, έτος κατά το οποίο καταστράφηκε από πυρκαγιά η πόλη της Πέτρας.

Τα επόμενα χρόνια μετά την καταστροφή μεταφέρθηκε η έδρα στο Λιβάδι.

Για τους επόμενους δύο αιώνες 1700-1800 οι πληροφορίες αυξάνονται διαρκώς με την επισκοπή να παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στην εκπαίδευση και την διοίκηση της περιοχής. Τέλος καταργήθηκε το 1896 η επισκοπή Πέτρας και Λιβαδίου και η επικράτεια της, μοιράστηκε στη μητρόπολη Ελασσόνας και την επισκοπή Κίτρους.

Κορυφαία προσωπικότητα της επισκοπής υπήρξε ο συγχωριανός μας επίσκοπος Αγαθάγγελος κατά τα έτη 1854-1870. Γνωρίζουμε αρκετά για το πρόσωπο και το έργο του. Γεννήθηκε το 1805

στο Λιβάδι. Πατέρας του ο Γρηγόριος Παπαρηγοριάδης ιερέας και μητέρα του η Αικατερίνη. Ανέθρεψαν και μόρφωσαν τον Αγαθάγγελο στα περίφημα σχολεία του Λιβαδίου. Συνέχισε τις σπουδές του στην Αθήνα και το 1835 στην Κωνσταντινούπολη χειροτονείται κληρικός.

Δεν γνωρίζουμε πόσο παρέμεινε στην πόλη πάντως το 1840 βρίσκεται στην μονή Κουτλουμουσίου στο Άγιο Όρος. Το 1842 πήγε στα Βοδενά (Εδεσσα) όπου και προάγεται σε αρχιμανδρίτη.

Το 1854 εξελέγη από τη Σύνοδο της μητροπόλεως Θεσσαλονίκης επίσκοπος Πέτρας. Ως επίσκοπος στην ιδιαίτερη πατρίδα του πέτυχε να οργανώσει ελληνικά σχολεία και να απαλλάξει τους κατοίκους από τα οικονομικά δεσμά των Τούρκων. Με την βοήθειά του κάτοικοι πολλών χωριών εξαγόρασαν τα τσιφλίκια από τους Τούρκους και έγιναν κύριοι της γης. Αυτή η πράξη τιμήθηκε ιδιαίτέρως από τους κατοίκους της Δρυάνιστας, σημερινός Μοσχοπόταμος Πιερίας, οι οποίοι ακόμη και σήμερα τον τιμούν ως άγιο.

Το 1870 εξελέγη μητροπολίτης Βοδενών (Εδέσσης). Εκεί ανέπτυξε μεγάλη δράση σε εθνικά και θρησκευτικά θέματα. Το 1875 μετατέθηκε στην μητρόπολη Στρωμνίτης ως καταλληλότερος και ικανός επίσκοπος να αντιμετωπίσει τη βουλγαρική προπαγάνδα. Εκεί και πέθανε στις 12 Οκτωβρίου του 1887.

Μπάρδι Ορέστης

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΣΤΕΡΙΟΥ

Ένας φλογερός πατριώτης, αγωνιστής, επαναστάτης εναντίον κάθε κατεστημένου, πρόμαχος των αδικημένων και καταπιεσμένων από τους Τούρκους ομοεθνών του. Προστάτης των φτωχών και αδικώς κατηγορουμένων Ελλήνων. Γνώστης εκτός της ελληνικής και της βλάχικης, της γαλλικής και της τούρκικης γλώσσας. Σπουδαίος επιστήμονας, διδάκτωρ της ιατρικής που εμπνέει εμπιστοσύνη στους αρρώστους όλων των εθνοτήτων!

Αυτός ήταν ο Αθανάσιος Αστερίου! Γεννήθηκε το 1840 στη Θεσσαλονίκη από Λιβαδιώτες γονείς. Ανδρώθηκε σε ιδανικό περιβάλλον με εθνικές αγωνιστικές παραδόσεις.

Με εντολή του Μακεδονικού κομιτάτου εγκαταστάθηκε στο Λιβάδι, ασκώντας το ιατρικό επάγγελμα έως τα Σέρβια και την Κοζάνη! Εκτός από τις

ιατρικές του υπηρεσίες, «ο Γιατρός ο Μεγάλος» όπως τον αποκαλούσαν, φρόντιζε να ξυπνάει τις καρδιές των Ελλήνων παροτρύνοντάς τους και προετοιμάζοντάς τους για την επανάσταση.

Το 1878 υπήρξε πρωτεργάτης της επανάστασης του Λιτοχώρου. Ήταν ο συντάκτης του πρακτικού της συνεδρίασης καθώς και της προκήρυξης προς τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις. Η επανάσταση απέτυχε τη συνένωση της Μακεδονίας με την Ελλάδα, όμως ακύρωσε και τη συνθήκη του Αγίου Στεφάνου σύμφωνα με την οποία η Μακεδονία προσαρτιζόταν στη Βουλγαρία!

Μετά την επανάσταση παντρεύτηκε την Ρινάκω Παπαγεωργίου, κόρη του μεγαλέμπορου – προύχοντα του Λιβαδίου Δημήτρη.

Έζησε στα Σέρβια όπου σε ηλικία μόλις 53 ετών πέθανε από καρδιά!

Ντάμπου Ελένη

ΑΝΘΙΜΟΣ ΟΛΥΜΠΙΩΤΗΣ

Ο Άνθιμος Ολυμπιώτης γεννήθηκε στις πρώτες δεκαετίες του 18^{ου} αιώνα στο Λιβάδι από φτωχούς και άσημους γονείς. Από μικρός ορφάνεψε από πατέρα. Δεκαπεντάχρονος σχεδόν, για να ζήσει, κατέβηκε στην τότε ανθηρή και οικονομικά εύρωστη Τσαρίτσανη και μισθώθηκε σαν παραγιός σ' ένα μπακάλικο. Εκεί γνώρισε και γεύτηκε τη στυφή πραγματικότητα της σκληρής δουλειάς και της εκμετάλλευσης του ανθρώπινου πόνου.

Ύστερα από 2-3 χρόνια και αφού πέθανε κι η μάνα του, πήγε σαν δόκιμος μοναχός στο τότε και σήμερα ονομαστό μοναστήρι της Ολυμπιώτισσας Ελασσόνας. Εκεί κάτω από τη στοργή και καθοδήγηση του ηγούμενου Διονυσίου, ο Άνθιμος κατόρθωσε με μια πρωτόφαντη φιλομάθεια να ενισχύσει τη λειψή και χαμηλή μόρφωση που είχε πάρει στο σχολείο του Λιβαδίου. Αργότερα συμπλήρωσε τις σπουδές του στην Κοζάνη, στη Σιάτιστα και στην Αθωνιάδα σχολή στο Άγιο Όρος, με διευθυντή τον ονομαστό Κερκυραίο σοφό και Διδάσκαλο του Γένους, Ευγένιο Βούλγαρη.

Ο Άνθιμος Ολυμπιώτης, κατάφερε στη Βιέννη να ενισχύσει σημαντικά τη μόρφωσή του. Έμαθε Γερμανικά και Λατινικά, μελέτησε επιστημονικά συγγράμματα, σπούδασε Μαθηματικά και χρημάτισε μαθητής του άλλου μεγάλου Κερκυραίου, του Νικηφόρου Θεοτόκη, που τότε ζούσε στη Βιέννη.

Νοιάστηκε και φρόντισε για τη νεολαία της γενέτειράς του. Μ' ένα αρκετά σημαντικό ποσό, ανακαίνισε εκ βάθρων το ερειπωμένο Διδακτήριο του Λιβαδίου, όπου και κείνος είχε μάθει τα λιγοστά γράμματά του, και καταθέτοντας στα χέρια των προεστών του Λιβαδίου ένα σημαντικό ποσό, όρισε ώστε με τους τόκους του να πληρώνεται για πάντα ο δάσκαλος.

Αλλά και άλλο σχολείο έκτισε στο Λιβάδι ο Άνθιμος. Ένα σχολείο Κοινών Γραμμάτων, όπως λέγαμε τότε, Δημοτικό όπως λέμε σήμερα, στη συνοικία των Αγίων Αναργύρων. Οι γεροντότεροι Λιβαδιώτες ίσως θα έχουν ακούσει για το

σχολειό του Άνθιμου, γιατί αυτό γαλούχησε και έφερε σε πρώτη επαφή με την Παιδεία τα μικρά Λιβαδιωτάκια.

Μια τέτοια πλούσια και γόνιμη εκπαιδευτική, εθνική δράση, επόμενο ήταν να φέρει τον Άνθιμο σε ανοιχτή σύγκρουση με τους σκοταδιστές της εποχής και προπαντός με τα όργανα της τούρκικης εξουσίας. Με τα όργανα του Αλή Πασά Τεπενενλή.

Είναι αφάνταστες οι ταλαιπωρίες και τα βασανιστήρια που υπέστη ο άνθρωπος αυτός από τους Τούρκους. Μέρες ολόκληρες βασανίζονταν στα μπουντρούμια του Διοικητηρίου Ελασσόνας. Ταλαιπωρημένος αφάνταστα από τις κακουχίες, άρρωστος, άφησε το μάταιο τούτον κόσμο, ο έξοχος αυτός κληρικός και αγωνιστής στις 9 Φεβρουαρίου του 1794.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΙΑΝΝΕΣΤΡΑΣ

Ο ιατρός Γιαννέστρας γεννήθηκε στο Λιβάδι Ολύμπου στις 19 Μαΐου 1909.

Μετανάστευσε οικογενειακώς το 1912 στην Αμερική. Ταυτόχρονα με την αμερικανική εκπαίδευση φοίτησε μέχρι την 7η τάξη σε ελληνικό σχολείο.

Αποφοίτησε με άριστα από το Λύκειο του Μάντσεστερ και γράφτηκε στην ιατρική σχολή. Μετά από 10ετή σπουδή σε διάφορα πανεπιστήμια και νοσοκομεία ολοκλήρωσε την ορθοπεδική του εκπ/ση στο «Ορθοπεδικό Διαγνωστικό Κέντρο και Νοσοκομείο» της Νέας Υόρκης.

Υπηρέτησε ως ιατρός στη στρατιωτική αεροπορία των Η.Π.Α. κατά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο και απολύθηκε ως αξιωματικός το 1945.

Κατά τη διάρκεια της καριέρας του, δίδαξε, διηύθυνε διάφορα τμήματα Ορθοπεδικής, Σπονδυλικών Παραμορφώσεων, Κλινικής κάτω άκρων και Χειρουργικής στο πανεπιστήμιο του Σινσινάτι. Συνέγραψε τρία βιβλία για την ορθοπεδική χειρουργική, εξέδωσε πολλά άρθρα που αφορούσαν ιδιαίτερος τα κάτω άκρα. Είναι γνωστός στον ιατρικό κόσμο για το βιβλίο του «Διαταραχές κάτω άκρων».

Ήταν ιδρυτικό μέλος, καθώς και πρόεδρος, σε πολλούς συλλόγους και συνδέσμους σχετικούς με την ορθοπεδική επιστήμη, σε παγκόσμιο επίπεδο!

Διατήρησε έντονο ενδιαφέρον για την Ελλάδα. Το 1970, κανόνισε με τον ιατρό Παναγιώτη Σμυρνή να εισάγουν προγράμματα για τη θεραπεία της σκολίωσης των μαθητών και να αποτρέψουν παραμορφώσεις αναπηρίας. Δίδαξε στους Έλληνες γιατρούς τη συσκευή ράβδου Harrington, για τη σπονδυλική στήλη. Έπεισε επιφανείς παγκοσμίως ορθοπεδικούς να έρθουν στη χώρα μας και να συμμετέχουν σε εργασίες για αντιμετώπιση προβλημάτων σκολίωσης. Το 1974, ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας τον τίμησε για το έργο του, εκ μέρους των παιδιών της Ελλάδας, με το χρυσό σταυρό του Αγίου Μάρκου.

Αφιέρωσε την απεριόριστη ενέργειά του όχι μόνο στην ιατρική επιστήμη, τη λογοτεχνία, τη διδασκαλία αλλά και στην κοινότητα, την εκκλησία και την οικογένεια.

Ο Νικόλαος Γιαννέστρας πέθανε στις 6 Ιουλίου 1978. Ήταν ενεργός στη φροντίδα των ασθενών και στη διδασκαλία μέχρι το Μάιο του 1978!

Τζημαγιώργης Άγγελος

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΓΚΟΥΜΑΣ

Ο Ελευθέριος Γκούμας γεννήθηκε στο Λιβάδι το 1908 και πέθανε στην Λάρισα το 2000. Γονείς του ήταν ο Κων/νος Γκούμας, αγρότης και ταυτόχρονα τσαγκάρης και η Ελένη Φωκά.

Φοιτά στο Διδασκαλείο Καρπενησίου. Διορίζεται στο 1^ο Δημοτικό Σχολείο Λιβαδίου, όπου και υπηρετεί για 20 και πλέον χρόνια.

Ως δάσκαλος στο Λιβάδι αναπτύσσει σημαντική δραστηριότητα σε διάφορους τομείς. Μεταξύ αυτών η επίπονη προσπάθεια μεταφοράς του τότε νεκροταφείου και η ανέγερση του σημερινού 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου, το οποίο έμεινε ημιτελές λόγω του 2^{ου} παγκοσμίου πολέμου και ολοκληρώθηκε με την οικονομική ενίσχυση των Λιβαδιωτών της Αμερικής και του Νομαρχιακού Συμβουλίου Λάρισας.

Ίδρυσε δύο συνεταιρισμούς γεωργών – κτηνοτρόφων και ενός δασικού οι οποίοι βοήθησαν σημαντικά τους γεωργοκτηνοτρόφους του Λιβαδίου.

Εκλέγεται μέλος του Δ.Σ. και στη συνέχεια πρόεδρος του συλλόγου δασκάλων Ελασσόνας.

Εκλέγεται μέλος της Ένωσης Γεωργικών Συν/σμών Ελασσόνας και στην συνέχεια ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΠΑΣΕΓΕΣ. Αγωνίζεται μεταξύ των άλλων για την καθιέρωση των αγροτικών συντάξεων (1958-1962), την ασφάλιση των δασεργατών, την εκμηχάνιση της γεωργίας...

Εκλέγεται Νομαρχιακός Σύμβουλος και συμβάλλει ουσιαστικά στον προγραμματισμό και την υλοποίηση πολλών μικρών κοινωφελών έργων ύδρευσης, άρδευσης, αγροτικών δρόμων, σχολείων κ.λ.π. έργων αναγκαιών για την υποβαθμισμένη επαρχία. Την περίοδο αυτή έγινε η ασφαλιτόστρωση του δρόμου Λιβαδίου - Δολίχης και η αποπεράτωση του 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Λιβαδίου.

Τέλος το 1974 υποβάλλει υποψηφιότητα στις κοινοτικές εκλογές και εκλέγεται Πρόεδρος της Κοινότητας Λιβαδίου. Κατά την διάρκεια της θητείας του εκτελεί αρκετά έργα όπως η εσωτερική οδοποιία, αγωγό ύδρευσης 17 χιλιομέτρων & νέο υδραγωγείο, 4 αρδευτικές γεωτρήσεις στον «Ασπρόκαμπο», το Ξενοδοχείο Λιβαδίου, κ.λ.π., ενώ καθιερώνει τον ετήσιο εορτασμό του Εθνικού ήρωα Γιωργάκη Ολύμπιου.

Δημοσίευσε πολλά άρθρα σε τοπικές εφημερίδες για αγροτικά και άλλα κοινωνικά θέματα, ενώ το 1973 μετά από επίπονες προσπάθειες συλλογής ιστορικών και άλλων στοιχείων για το Λιβάδι, εκδίδει βιβλίο με τίτλο « ΛΙΒΑΔΙ Γεωγραφική – Ιστορική - Λαογραφική Επισκόπησης », με σκοπό τα έσοδα να διατεθούν για τον ηλεκτροφωτισμό του Ξενώνα του Προφήτη Ηλία.
Γκαβοτάσιος Γεώργιος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗΣ

Ο Κωνσταντίνος Γκουτζαμάνης γεννήθηκε στο Λιβάδι το 1882. Τέλειωσε το σχολείο και γράφτηκε στην ιατρική, την οποία όμως δεν τελείωσε λόγω οικονομικών προβλημάτων. Έτσι έγινε δάσκαλος και υπηρέτησε για χρόνια στο Λιβάδι.

Ήταν έντονη η παρουσία του στα κοινά του χωριού. Συμμετείχε στην επιτροπή Μακεδονικού αγώνα, πρόεδρος της οποίας ήταν ο γιατρός και Δήμαρχος Λιβαδίου Γιάγκος Σακελλαρόπουλος. Όταν η περίπτωση το απαιτούσε, εκτελούσε και χρέη γιατρού.

Ο Κωνσταντίνος Γκουτζαμάνης άνθρωπος έξυπνος, διορατικός και οραματιστής, στη χρονική περίοδο 1910 έως 1915, με τους μαθητές του σχολείου, περιέφραξε τον σημερινό χώρο του «Κιόσκι» και τον φύτεψε με πεύκα και έλατα. Δεν περιορίστηκε όμως μόνο στη δεντροφύτευση και την περίφραξη, αλλά φρόντισε και για την φύλαξη των φυτών πράγμα πολύ δύσκολο διότι υπήρξε μεγάλη αντίδραση από τους Λιβαδιώτες, επειδή ο χώρος αυτός ήταν ένας εξαιρετικός βοσκότοπος για μικρά και μεγάλα ζώα !

Η επιγραφή Άλσος Κ. Γκουτζαμάνη στην είσοδο του «Κιόσκι» θα θυμίζει σ' όλους τους Λιβαδιώτες τη μεγάλη προσφορά του.

Γκουτζαμάνη Φανή

ΑΔΕΡΦΟΙ ΝΙΚ. ΖΑΝΝΑ

Μεγάλοι ευεργέτες του Λιβαδίου. Η δωρεά του Ζαννείου Μορφωτικού Κέντρου ήταν για τον τόπο μας ανεκτίμητης αξίας.

Γεώργιος Ζάννας

Κατίνα Ζάννα, Λευτέρης Κυλώνης

Το 1963 βρίσκεται στην Αμερική ο Διευθυντής του 1ου Δημοτικού σχολείου κος Τάκης Χατζημιχάλης. Μιλάει στους συμπατριώτες και πείθει τους αδερφούς Ν. Ζάννα Γιώργο (Τζώρτζη), Κατίνα και τον ανηψιό τους Λευτέρη Κυλώνη να χτίσουν ένα σχολείο.

Στην πορεία γίνεται ένας πολυχώρος! Αίθουσα θεάτρου και εκδηλώσεων, βιβλιοθήκη, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, αίθουσες διδασκαλίας.

Η προσφορά της θείας Κατίνας και του Λευτέρη, δεν σταμάτησε εκεί. Ενίσχυαν πάντα οικονομικά τους Συλλόγους, δώρισαν την λέσχη Λιβαδιωτών Αθήνας στον ομώνυμο σύλλογο και το κτίριο της βιβλιοθήκης Ελασσόνας.

Η θεία Κατίνα αγαπούσε τόσο πολύ το Λιβάδι, που όταν ένωσε ότι θα «φύγει», ξεχειμώνιασε στο χωριό.

Πέθανε το 1992 .

Ο κυρ Λευτέρης έφυγε το 1997.

Μπαζούκης Χριστόφορος

ΖΑΝΝΑΙΟΙ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΖΑΝΝΑΣ

Ο Δημήτριος Ζάννας ιατρός, Μακεδονομάχος, μορφή της ελληνικής κοινότητας της Θεσσαλονίκης από την εποχή ακόμη της τουρκικής κυριαρχίας στην πόλη και με καταγωγή από το Λιβάδι Ολύμπου.

Οι ρίζες της οικογένειας Ζάννα ξεκινούν από το Λιβάδι Ολύμπου στα μέσα του 19ου αιώνα. Γεννημένος στα 1850 (επί τουρκοκρατίας) ο Δημήτριος Ζάννας, έφτασε στη Θεσσαλονίκη, εργάστηκε σε φούρνο του συντοπίτη του Βλάχου Κ. Παπαγεωργίου ως βοηθός. Με τη βοήθειά του σπούδασε στην Ιατρική Σχολή των Αθηνών και επέστρεψε στη Θεσσαλονίκη όπου δραστηριοποιήθηκε ιδιαίτερα στην κοινωνική – πολιτική ζωή της Τουρκοκρατούμενης πόλης.

Προσωπικός φίλος του τότε δημάρχου της πόλης Οσμάν Σαϊτ Μπέη, του Τούρκου στρατηγού Χασάν Ταχσίν Πασά, εντάχθηκε στο Μακεδονικό Αγώνα και μάλιστα πρωτοστάτησε στην οργάνωση και τη δράση του, μετατρέποντας το ...υπεράνω υποψίας σπίτι «του μεγάλου του γιατρού» όπως τον έλεγαν Τούρκοι και Έλληνες Θεσσαλονικείς της εποχής) σε κέντρο του αγώνα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΝΝΑΣ

Γιός του Δημήτρη Ζάννα είναι Ο Αλέξανδρος. Σπούδασε στη Γερμανία. Πολέμησε στους Βαλκανικούς πολέμους ως εθελοντής. Αργότερα ασχολήθηκε με την πολιτική. Έγινε ένα από τα σημαντικότερα στελέχη του κόμματος του Ελευθερίου Βενιζέλου.

Γυναίκα του ήταν η Βιργινία Δέλτα, κόρη της γνωστής συγγραφέως Πηνελόπης Δέλτα. Η κόρη του Λένα, είναι η μητέρα του πρώην πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά.

Συμμετείχε στο κίνημα της «Εθνικής Άμυνας» το 1916.

Ήταν ο πρώτος υπουργός Αεροπορίας το 1931 και υπουργός Γεωργίας το 1932. Βουλευτής των

Φιλελευθέρων το 1933, 1936 και 1950.

Το 1942, συνελήφθη από τους Ιταλούς κατακτητές και στάλθηκε σε στρατόπεδο συγκέντρωσης στην Ιταλία.

Το 1945 διετέλεσε πρόεδρος του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού.

Έγραψε ιστορικά έργα: Μακεδονικός Αγών, Αναμνήσεις από τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, Κατοχή κ.α.

Πέθανε το 1963 στην Αθήνα.

ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ

Γεννήθηκε το 1929 στη Θεσσαλονίκη, γιος του Αλέξανδρου και της Βιργινίας (κόρης της Πηνελόπης Δέλτα). Οικογενειακή παράδοση βενιζελική και δημοκρατική.

Ιδρυτικό μέλος και πρώτος πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Κριτικών Κινηματογράφου (1976). Ιδρυτικό μέλος, γενικός γραμματέας και αργότερα πρόεδρος του ελληνικού τμήματος της Διεθνούς Αμνηστίας (1976-1984). Ιδρυτικό μέλος σε πολλά σωματεία γραμμάτων και τεχνών. Ήταν πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου, και εκπροσώπησε την Ελλάδα στην επιτροπή εμπειρογνομόνων για θέματα κινηματογράφου του Συμβουλίου της Ευρώπης. Από το 1986 ως το 1988, ήταν διοικητικός διευθυντής του προγράμματος σπουδών της Εταιρείας Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας.

Το 1978 άρχισε να επιμελείται την έκδοση του Αρχείου της Π. Σ. Δέλτα.

Ένας ευγενής και απλός άνθρωπος, άνθρωπος των γραμμάτων και της τέχνης.

Πέθανε το 1989.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΖΑΝΝΑΣ

Ο Δημήτριος Ζάννας ήταν γιος του Κωνσταντίνου, γιου του Δημητρίου του ιατρού.

Ιδρυτικό μέλος και πρόεδρος του Δ.Σ. του Ιδρύματος Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα και επίτιμος πρόεδρος του. Ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Ιστιοπλοϊκής Ομοσπονδίας και μέλος του πρώτου Δ.Σ. της, πρόεδρος του Ναυτικού Ομίλου Θεσσαλονίκης, μέλος του Δ.Σ. του ΕΟΤ, μέλος του Δ.Σ. της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής, πρόεδρος της ΧΑΝΘ και μέλος του Δ.Σ. για πολλά χρόνια, μέλος του Δ.Σ. της Σχολής Τυφλών Θεσσαλονίκης αλλά και

προσωρινός δήμαρχος Θεσσαλονίκης από τις 30 Αυγούστου 1974 μέχρι τις 25 Σεπτεμβρίου του ίδιου χρόνου.

Βραβευμένος από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με το Χρυσό Σταυρό του Τάγματος του Φοίνικα ως ευπατρίδης και για την προσφορά του στο κοινωνικό σύνολο, αλλά και από το κράτος του Ισραήλ για τη συμβολή του στη διάσωση Εβραίων κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής, ο Δημήτρης Κ. Ζάννας υπήρξε άνθρωπος της συνέπειας με υψηλό το αίσθημα ευθύνης και χρέους προς την πατρίδα. Ένας σεμνός ευπατρίδης, ενάρετος άνδρας. Ένας σπουδαίος Μακεδόνας, στο πρόσωπο του οποίου συγκεντρώνονταν οι αρετές όλων των ανθρώπων της προσφοράς.

Πέθανε το 2013.

Καραϊσκού Καλλιόπη, Στερνάκα Ευθαλία

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΠΕΤΗΣ

Γεννήθηκε στο Λιβάδι το 1933. Μεγάλωσε ορφανός.

Ήταν έξυπνος και αυτοδημιούργητος. Από μικρός φαινόταν ότι θα ξεχωρίσει στη ζωή!

Παντρεύτηκε σε μικρή ηλικία την Ευγενία Μεζίλη.

Ασχολήθηκε με το εμπόριο, ήταν παντοπώλης. Για αρκετά χρόνια ασχολήθηκε με την τυροκομία, επειδή πίστευε ότι το Λιβάδι θα μπορούσε να ζήσει με την αξιοποίηση του «λευκού χρυσού».

Παρόλο που, λόγω των συνθηκών, δεν σπούδασε, το ποιόν του χαρακτήρα του, τον ανέδειξε το 1978 σε πρόεδρο της Κοινότητας Λιβαδίου.

Με την καλοσύνη του, το πλατύ του χαμόγελο και τα επικοινωνιακά του προσόντα, κατάφερε να ενώσει όλους τους συμπατριώτες.

Ήταν λάτρης της καλής μουσικής, της καλής παρέας.

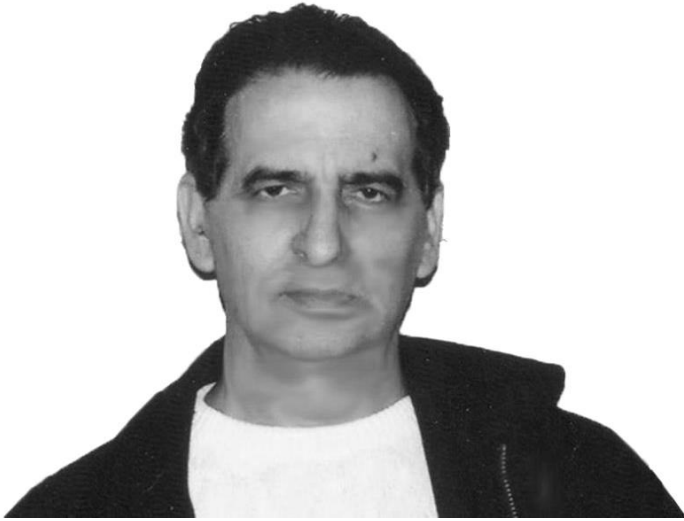
Στη θητεία του κατασκευάσθηκαν οι δεξαμενές του χωριού.

Πέθανε το 1984.

Τσανούσας Γιώργος

ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΑΪΣΚΟΣ

Ο Νίκος Καραϊσκος γεννήθηκε στο Λιβάδι το 1945.

Σπούδασε Παιδαγωγική Ακαδημία στη Θεσσαλονίκη. Εργάστηκε πολλά χρόνια σαν δάσκαλος στα δημοτικά σχολεία Λιβαδίου και αρκετά χρόνια στη Γερμανία, τα υπόλοιπα χρόνια της καριέρας του στην Κατερίνη.

Ήταν ιδρυτής και εκδότης της εφημερίδας «Λιβάδι Ολύμπου». Υπήρξε πρωτεργάτης, για την

επανάδρυση του Εξωραϊστικού Συλλόγου Λιβαδίου και πρώτος πρόεδρος του, καθώς και του Αθλητικού Συλλόγου Λιβαδίου (Α.Ο.Λ.).

Είχε στην κατοχή του πολύ φωτογραφικό υλικό όσον αφορά εκδηλώσεις, γιορτές, πανηγύρια, πρόσωπα και διάφορες δραστηριότητες του Λιβαδίου.

Ήταν ιδρυτικό μέλος και πρόεδρος της ΚΙ.ΠΡ.Ο. (Κίνηση Προστασίας Ολύμπου).

Ιθύνων νους και ιδρυτικό μέλος του Συνδέσμου Επιστημόνων Λιβαδίου.

Ιδρυτής και υπεύθυνος του γραφείου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης Πιερίας.

Χρημάτισε Σχολικός Σύμβουλος της Α'/Θμιας Εκπ/σης Πιερίας. Στη διάρκεια της θητείας του οργάνωσε πολλά σεμινάρια, ένα εκ των οποίων αφορούσε τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου στα σχολεία.

Ασχολήθηκε και με τον συνδικαλισμό και την τοπική αυτοδιοίκηση . Συμμετείχε στο Σύλλογο δασκάλων.

Το 1998 έβγαλε ένα CD ROM για το Λιβάδι με πολλές φωτογραφίες και ενδιαφέροντα κείμενα.

Ασχολήθηκε και με τον σύλλογο Λιβαδιωτών Κατερίνης.

Άλλη του μια δραστηριότητα υπήρξε η ενασχόλησή του με το θέατρο! Ήταν αυτός που οργάνωσε τις πρώτες θεατρικές παραστάσεις των τελευταίων χρόνων, και η αιτία για τη δημιουργία της θεατρικής ομάδας του Συλλόγου με

την πολύ πλούσια προσφορά της στα πολιτιστικά δρώμενα του χωριού. Έγραψε μάλιστα κι ένα θεατρικό για τον Γιωργάκη Ολύμπιο που παίχτηκε στο Ζάννειο.

Σ' όλες του τις δραστηριότητες άξια συμπαραστάτης η γυναίκα του Περσεφώνη Σαββίδου, η κυρία Φόνη.

Παρόλο που η αρρώστιά του τα τελευταία χρόνια τον είχαν καθλώσει στο κρεβάτι και η όρασή του ήταν ελάχιστη, μέχρι και την τελευταία στιγμή δεν έπαψε να γράφει και να ενδιαφέρεται για το Λιβάδι.

Πολυτάλαντος λοιπόν, ανήσυχος, δημιουργικός, ακούραστος. Για την προσφορά του βραβεύτηκε απ τον Εξωραϊστικό Σύλλογο το 2008.

Έργα του :

- Ο Όλυμπος κινδυνεύει.
- Οι ναοί του Λιβαδίου και η Ιστορία αυτών.
- Μαυροφόροι και μαυροφόρες του Λιβαδίου.
- Βλάχικα του Λιβαδίου.
- Λιβαδιώτικη ενδυμασία.
- Ξενάγηση στο Λιβάδι Ολύμπου.
- Ξενάγηση στη Βεργίνα.
- Ελληνική σκέψη (Χρονογραφήματα στην εφημερίδα Λ.Ο.).
- Μαθαίνω πιο καλά τη Γλώσσα μου.
- ΓΑΙΑ η προστασία του Ολύμπου είναι εθνική και παγκόσμια υπόθεση.

Ο Νίκος Καραϊσκος πέθανε το 2015.

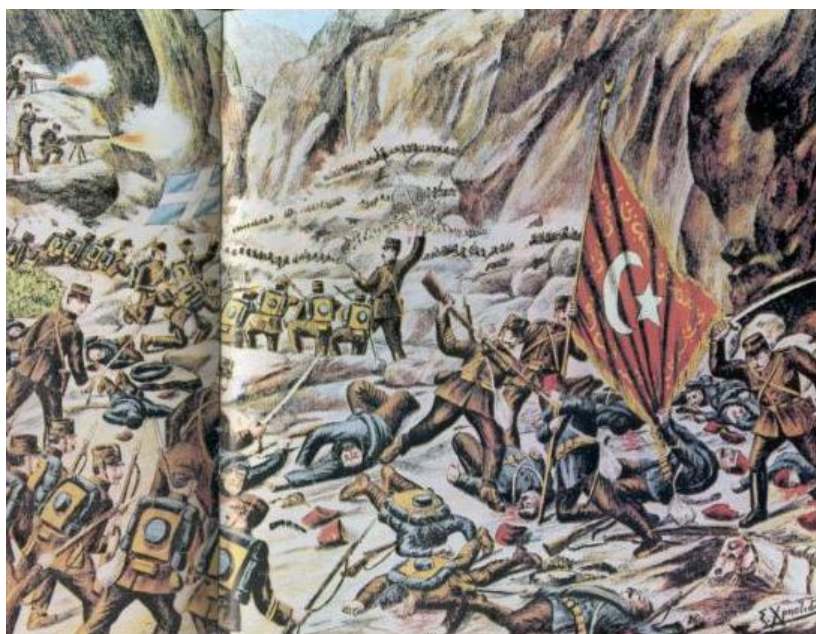
Μπατζογιάννης Αθανάσιος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΠΟΣ

Δάσκαλος από το Λιβάδι ο Κων/νος Κάρπος γεννημένος στα μέσα του 19ου αιώνα.

Στο Λιβάδι δίδαξε το 1893. Μέλος της εθνικής επιτροπής Μακεδονικού αγώνα Λιβαδίου.

Από το ελληνικό υπουργείο εξωτερικών, διορίζεται ως δάσκαλος, μιας και ο ίδιος ήταν βλαχόφωνος, να αναχαιτίσει τη διείσδυση της Ρουμάνικης προπαγάνδας στους βλαχόφωνους πληθυσμούς της περιοχής. Έτσι τον συναντάμε ως δάσκαλο στη Σαμαρίνα, στο Περιβόλι, στη Σμίξη, στην Κρασιά, στην Αβδέλα, στο Λιβάδι, στο Δαμάσι στο Βλαχογιάννη, στο Πραιτώρι, στην Ελασσόνα, στα Σέρβια.

Μάχη στην Πόρτα Σερβίων, η σφαγή των 117 αμάχων Ελλήνων

Είναι η τραγική και ηρωική φυσιογνωμία που βρήκε φρικτό τέλος από τον τουρκικό όχλο τη μοιραία αλλά και νικηφόρα ημέρα της απελευθέρωσης των Σερβίων. Ένας από τους 117 σφαγιασθέντες εθνομάρτυρες της 10ης Οκτωβρίου 1912 στα Σέρβια.

Ο Κάρπος συλλαμβάνεται την ώρα του μαθήματος μέσα στην τάξη. Σφαγιάζεται και το σώμα του διαμελισμένο σκορπίζεται στους δρόμους των Σερβίων! Το ασώματο κεφάλι του μεταφέρεται και ενταφιάζεται στην ιδιαίτερή του πατρίδα.

Κεντρικοί δρόμοι των Σερβίων και του Λιβαδίου φέρουν το όνομα του εθνομάρτυρα.

Γκόγκου Σταυρούλα

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ & ΞΕΝΟΦΩΝ ΚΩΤΙΚΑ

Οι αδερφοί Κωτικά, γεννήθηκαν στο Λιβάδι, αλλά μετά την απελευθέρωση έφυγαν οικογενειακώς στην Κατερίνη.

Ο Ξενοφών Κωτικός μετανάστευσε στην Αμερική. Δούλεψε σκληρά με τη γυναίκα του την Ελισάβετ και άφησε αρκετά χρήματα, καθώς και μισή οικοδομή στη Θεσσαλονίκη για τους Λιβαδιώτες φοιτητές.

Με δικά του χρήματα πραγματοποιήθηκε η ανοικοδόμηση του σπιτιού του Γιωργάκη Ολυμπίου στην κεντρική πλατεία του Λιβαδίου.

Επίσης μετά το θάνατό του, δώρισε τα έπιπλά του στην Κοινότητα.

Ο Δημήτριος Κωτικός, διακριθείς πολεμιστής στους Βαλκανικούς και Ελληνοτουρκικούς πολέμους, έζησε στην Κατερίνη.

Σπουδαίος έμπορος, διετέλεσε δημοτικός σύμβουλος Κατερίνης βοηθώντας πολλούς συμπατριώτες. Με τον τότε Δήμαρχο έσωσαν το πάρκο της Κατερίνης από οικοπεδοποίηση.

Ιδρυτικό μέλος του Συλλόγου Λιβαδιωτών Κατερίνης και για πολλά χρόνια πρόεδρος του. Φρόντισε για την αντιστήριξη του Ιερού ναού της Παναγίας. Με τους άλλους αδελφούς συλλόγου συναγωνίζονταν ποιος θα προσφέρει περισσότερα στο χωριό (Πολέζος, Σάλτσι, Προφήτης Ηλίας κ.λ.π.).

Γκόγκος Χρήστος

ΓΑΛΙΑΣ ΛΑΠΠΑΣ

Ο Γαλιás (Ηλίας) Λάππας γεννήθηκε στο Λιβάδι και ασκούσε το επάγγελμα του γεωργοκτηνοτρόφου. Ήταν παντρεμένος με την Ελένη Γιάγκου.

Συμμετείχε ενεργά στο Μακεδονικό Αγώνα (1903-1909), με δράση στους ορεινούς όγκους της Θεσσαλίας και της Μακεδονίας. Σημαντική ήταν και η συμβολή του στον αγώνα για την απελευθέρωση του Λιβαδίου και της Κατερίνης, κατά τη διάρκεια του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου (1912).

Ήταν χαρακτηριστική φυσιογνωμία στην εποχή του, εξαιτίας της σωματικής του διάπλασης (ψηλός και γεροδεμένος), κάτι που τον έκανε ξεχωριστό στην εμφάνιση, στην άσκηση χειρωνακτικών εργασιών αλλά και στην πολεμική του ικανότητα.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι όντας πατέρας τεσσάρων παιδιών, σε μια περίοδο όπου η Θεσσαλία βρισκόταν ακόμα υπό τον τουρκικό ζυγό, εκείνος επέλεξε το δρόμο του ένοπλου αγώνα στα βουνά, αφήνοντας τους κινδύνους, για αυτόν αλλά και για την οικογένειά του, που άφηνε συχνά πίσω «ορφανή» για πολλούς μήνες. Μοναδικό στόχο και πυξίδα είχε την πολυπόθητη λευτεριά και για αυτό θα τον θυμούνται οι επόμενες γενιές του Λιβαδίου...

Είναι πάμπολλα τα περιστατικά που διηγούνται οι παλαιότεροι, τα οποία εξιστορούν τους αγώνες, τις θυσίες, τους κινδύνους, τα ανδραγαθήματα και άλλες επιτυχίες του Γαλία και των συμπολεμιστών του, που τελικά απέδωσαν καρπούς και έβαλαν το δικό τους λιθαράκι στον αγώνα για την απελευθέρωση του Λιβαδίου και ολόκληρης της Μακεδονικής γης, το φθινόπωρο του 1912.

Ο Γαλιás Λάππας οδηγός της VII Μεραρχίας στην απελευθέρωση της Κατερίνης

Την 13η Οκτωβρίου 1912, η VII Μεραρχία του Στρατού Θεσσαλονίκης, στην οποία είχε ανατεθεί το έργο της απελευθέρωσης της Κατερίνης, στάθμευε στη Φουσκίνα . Με διαταγή του Κ. Μαζαράκη, ο Αλέξανδρος Δ. Ζάννας (καταγόμενος - από το Βλαχολείβαδο - Λιβάδι του Ολύμπου) συνάντησε το Μέγαρχο Κλεομένη Κλεομένους στο χωριό Άγιο Δημήτριο, του παρουσίασε

την κατάσταση των επιχειρήσεων και την ανάγκη της άμεσης κίνησης της Μεραρχίας.

Την 15η Οκτωβρίου εκδόθηκε η Διαταγή των Επιχειρήσεων. Η VII Μεραρχία με συνολικά 7.000 άτομα, αντιμετώπισε μια μικρή σχετικά δύναμη του

τουρκικού στρατού, της τάξης των 4.000 ανδρών, οι οποίοι είχαν έδρα τους την περιοχή του Γιδά (σημερινή Αλεξάνδρεια Ημαθίας). Οδηγός των Ελλήνων Ευζώνων τάχθηκε εθελοντικά ο Μακεδονομάχος Γαλίας Λάππας, από το Λιβάδι.

Την 16η Οκτωβρίου, ο Ελληνικός Στρατός απελευθέρωσε την Κατερίνη και η τελευταία μάχη δόθηκε στο Κολοκούρι (σημερινός Σβορώνος). Εκεί δέχτηκε αιφνιδιαστική επίθεση μια Μονάδα του 20ου Συντάγματος και σκοτώθηκε ηρωικά ο Αντισυνταγματάρχης Δημήτριος Σβορώνος, Διοικητής του Συντάγματος. Στο σημείο της μάχης στήθηκε μνημείο πεσόντων.

Η υποδοχή των ελευθερωτών της Κατερίνης έγινε στο Κολοκούρι από τον Μητροπολίτη Κίτρος Παρθένιο Βαρδάκα. και αναφέρεται το εξής περιστατικό: «Όταν οι Αξιωματικοί του Στρατού πρότειναν στο Γαλία Λάππα να πάρει ό,τι ήθελε από τα λάφυρα των Τούρκων, εκείνος φόρτωσε ένα άλογο με όπλα και γύρισε στο Λιβάδι, ώστε αν χρειαζόταν, να πολεμούσε ξανά στα βουνά...»

Ο στρατός αφού παρέδωσε τη διοίκηση της Κατερίνης στον Λιβαδιώτη Γεώργιο Λαναρίδη, συνέχισε την καταδίωξη του εχθρού προς το Κίτρος.

Γαζέτη Χρύσα

ΤΖΟΝ ΝΙΑΜΑΣ

Ο Ιωάννης Νιάμας γεννήθηκε στο Λιβάδι λίγο πριν το 1900.

Έφυγε μαζί με άλλους Λιβαδιώτες για την Αμερική επί Τουρκοκρατίας, γύρω στα 1908 με 1912. Με μεγάλες δυσκολίες πέρασαν στα ελληνικά εδάφη. Έφτασαν στον Πειραιά και με καράβι πήγαν στην Αμερική. Οι περισσότεροι Λιβαδιώτες εγκαταστάθηκαν στο Μάντζεστερ και αρχικά δούλεψαν σε εργοστάσιο παπουτσιών.

Αφού έμαθε τα απαραίτητα αγγλικά για να μπορεί να επικοινωνεί, έφυγε απ' το εργοστάσιο κι έμαθε την κομμωτική τέχνη. Η επόμενη δουλειά του ήταν πωλητής της εταιρείας Chris – Craft που προμήθευε εστιατόρια.

Τη δεκαετία του 1940, συναντιέται με κάποιον Σαμαριναίο ονόματι Πισπιρίκος και αποφασίζουν να κάνουν δικές τους επιχειρήσεις εστιατορίων.

Την επόμενη δεκαετία πηγαίνει στο Πόρτλαντ και εργάζεται ως μάγειρας σε εστιατόριο που διευθύνει Λιβαδιώτης. Εκεί περνά την υπόλοιπη ζωή του.

Ο Ιωάννης Νιάμας ήταν ένας έξυπνος επενδυτής, ένας λιτός άνθρωπος. Δεν έκανε οικογένεια κι έζησε σ' ένα μικρό σπίτι σ' όλη του τη ζωή. Ξόδευε τον ελεύθερο χρόνο του μελετώντας το χρηματιστήριο και επένδυσε όλα του τα χρήματα σε μεγάλες εταιρείες.

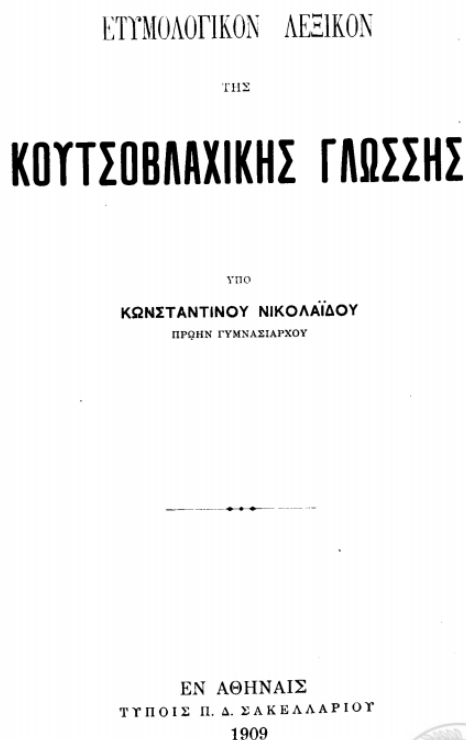
Ήταν θερμός υποστηρικτής του Συλλόγου Λιβαδιωτών Αμερικής και συμμετείχε στις περισσότερες συναντήσεις και εκδηλώσεις του.

Το 1980 πέθανε μόνος, όπως μόνος έζησε σ' όλη του τη ζωή. Μεγάλο μέρος της περιουσίας του, το άφησε στη νεολαία της γενέτειράς του για να μπορέσει να σπουδάσει, κάτι που ο ίδιος δεν κατάφερε και ίσως να το ήθελε πολύ !

Μπόλης Βασίλης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Ένας σπουδαίος άνθρωπος του Λιβαδίου είναι ο Ντούλας (Κωνσταντίνος) Νικολαΐδης.

Είναι φιλόλογος με μεταπτυχιακές σπουδές εκείνα τα χρόνια στο πανεπιστήμιο της Λειψίας. Το 1887-88 δίδαξε ως καθηγητής στα Ζαρίφεια εκπαιδευτήρια και εν συνεχεία στο Μοναστήρι, Κωνσταντινούπολη και Σμύρνην ως Γυμνασιάρχης.

Είναι γνωστός για το μνημειώδες έργο του «Ετυμολογικό Λεξικό της Κουτσοβλάχικης Γλώσσης» (1909). Είναι ένας άθλος επιστημονικός και τυπογραφικός για εκείνα τα χρόνια. Γνώριζε και τα κουτσοβλάχικα, όπως τα θυμόταν από τα νηπιακά χρόνια στο Λιβάδι. Τα μελέτησε επιστημονικά έχοντας υπόψη και τη σχετική βιβλιογραφία της

εποχής, κυρίως ξένη. Το Λεξικό γράφεται στα χρόνια του Μακεδονικού Αγώνα (1904-1908), όταν οργιάζαν οι προπαγάνδες στις βόρειες επαρχίες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Ήταν τότε σε έξαρση και η ρουμανική προπαγάνδα που άρχισε στα 1850. Το βιβλίο προλογίζει ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ιωακείμ ο Γ'. Ο Νικολαΐδης είχε και άλλη δράση στον Μακεδονικό Αγώνα. Με όπλο την επιστημοσύνη του και το προσωπικό του κύρος εργάστηκε και εναντίον της ρουμανικής προπαγάνδας.

Το Λεξικό ανατυπώθηκε τα τελευταία χρόνια. Αποτελεί σημαντικότερο εργαλείο στα χέρια των ερευνητών και γλωσσολόγων.

Η οικογένεια Νικολαΐδη ήταν γνωστή παλαιότερα στο Λιβάδι.

Καρανίκας Αντώνης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΙΤΣΗΣ - ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΜΕΖΙΛΗ

Μια από τις μεγάλες προσωπικότητες του Λιβαδίου, ήταν ο Ιωάννης Νίτσης. Γεννήθηκε το 1898 στο Λιβάδι. Γενικός ιατρός το επάγγελμα, πρόσφερε τις γνώσεις του και την ιατρική του βοήθεια στους συμπατριώτες του.

Ως πρόεδρος θήτευσε από το 1950 ως το 1957. Έργα της θητείας του είναι: η ύδρευση του χωριού που γλιτώνει τους κατοίκους από επιδημίες, η δενδροφύτευση της γύρω περιοχής καθώς και η αγορά καυσόξυλων από το δάσος.

Παντρεύτηκε με τη Μαργαρίτα Μεζίλη, μια αξιόλογη γυναίκα, δασκάλα στο επάγγελμα. Η κυρία Μαργαρίτα, όπως την αποκαλούσαν όλοι οι μαθητές της και μη, ήταν ένας άνθρωπος ευγενικός με απεριόριστη αγάπη και καλοσύνη προς τα παιδιά. Σημαντικό ρόλο σ' αυτό ίσως να έπαιξε το γεγονός ότι δεν είχε δικιά της παιδιά.

Εργάστηκε για πολλά χρόνια στα σχολεία του Λιβαδίου. Βάπτισε πολλά παιδιά και βοήθησε οικογένειες που είχαν ανάγκη όχι μόνο από οικονομική και υλική στήριξη, αλλά και ηθική.

Ο Ιωάννης Νίτσης πέθανε το 1973. Λίγο μετά το θάνατό του, το σπίτι του έγινε δωρεά στην κοινότητα.

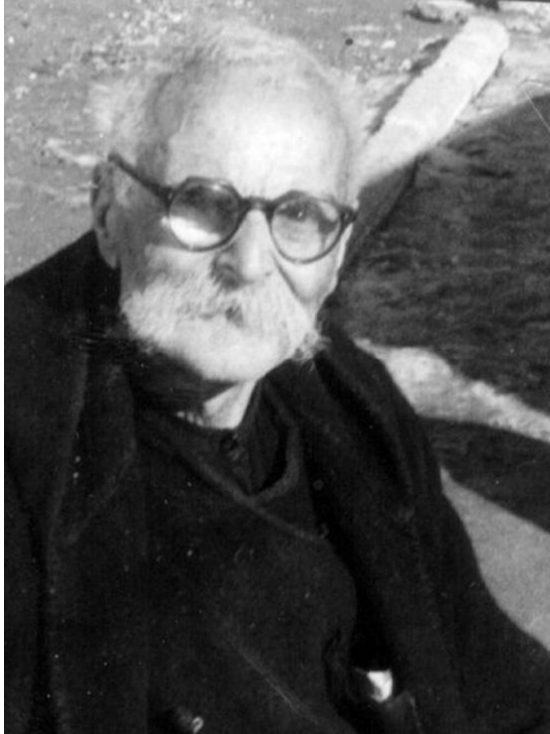
Η κυρία Μαργαρίτα πέθανε το 2001. Ακόμη και σήμερα τη θαυμάζουν όλοι όσοι τη γνώρισαν για την αξιοπρέπεια και το ήθος της.

Στο κτίριο που δώρισαν στεγάζονται το ιατρείο και ο παιδικός σταθμός, οι επιστήμες που υπηρέτησαν οι δυο ευεργέτες.

Βαμβάκης Ιωάννης

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΤΑΜΠΟΣ (Μπαρμπα - Τάκης)

Ο Ντάμπος Δημήτριος, γεννήθηκε το 1888 στο Λιβάδι. Υπηρέτησε 8 χρόνια στο στρατό. Πολέμησε τους Τούρκους κι έφτασε στα βάθη της Μικράς Ασίας! Όταν γύρισε από το στρατό παντρεύτηκε την Θεοδώρα Μπουτζέτη και απέκτησαν επτά παιδιά.

Το 1932 διετέλεσε πρόεδρος της κοινότητας και ξεκαθάρισε πολλά από τα όρια του Λιβαδίου.

Μετά τον πόλεμο του 1940 και τον εμφύλιο, το Λιβάδι ήταν κατεστραμμένο. Τα σχολεία διαλυμένα. Έτσι οι Λιβαδιώτες στις αρχές του 1950, αφού βρήκαν ένα παλιό αρχοντικό σπίτι, του Τσάμη, άρχισαν να λειτουργούν σχολείο! Πρώτοι δάσκαλοι με λιγιστές γνώσεις , ο μπαρμπα-Τάκης και ο Κώστας ο Βάντης ! Για πίνακα χρησιμοποιούσαν μια παλιά μεγάλη πόρτα!

Πέθανε το 1978 σε ηλικία 90 ετών.

Γκουτζαμάνης Νίκος

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΡΙΑΔΗΣ

Ο Αιμίλιος Ριάδης (13 Μαΐου 1880 - 17 Ιουλίου 1935) είναι από τους σημαντικότερους συνθέτες της Ελληνικής Εθνικής Σχολής και αξιόλογος ποιητής.

Το όνομα του πατέρα του ήταν Κούης και καταγόταν απ' το Βλαχολίβαδο, απ' όπου η οικογένειά του είχε μεταναστεύσει στην Ουγγαρία. Μητέρα του ήταν η Αναστασία Γρηγοριάδου - Νίνη επίσης από το Λιβάδι Ολύμπου.

Ξεκίνησε στη Θεσσαλονίκη τις σπουδές του στο πιάνο και στα θεωρητικά ως μαθητής του Δημητρίου Λάλλα (μαθητή του Βάγκνερ), τις οποίες και ολοκλήρωσε στη Βασιλική Ακαδημία Τεχνών Μονάχου το 1910. Για τα επόμενα πέντε χρόνια, έζησε στο Παρίσι όπου μελέτησε με

τον Γκυστάβ Σαρπαντιέ και τον Μωρίς Ραβέλ. Επιστρέφοντας στη Θεσσαλονίκη διορίστηκε αρχικά ως καθηγητής πιάνου και μετά το 1918 ως υποδιευθυντής του ΚΩΘ, όπου και παρέμεινε έως τον θάνατό του. Το 1923 του απονεμήθηκε το Εθνικό Βραβείο Τέχνης και Επιστήμης.

Τα τραγούδια του Ριάδη αποτελούν συμπυκνωμένα αριστουργήματα. Έγραψε περίπου 200 σειρές τραγουδιών, στα οποία ο ίδιος έχει γράψει και τους στίχους.

Έργα του :

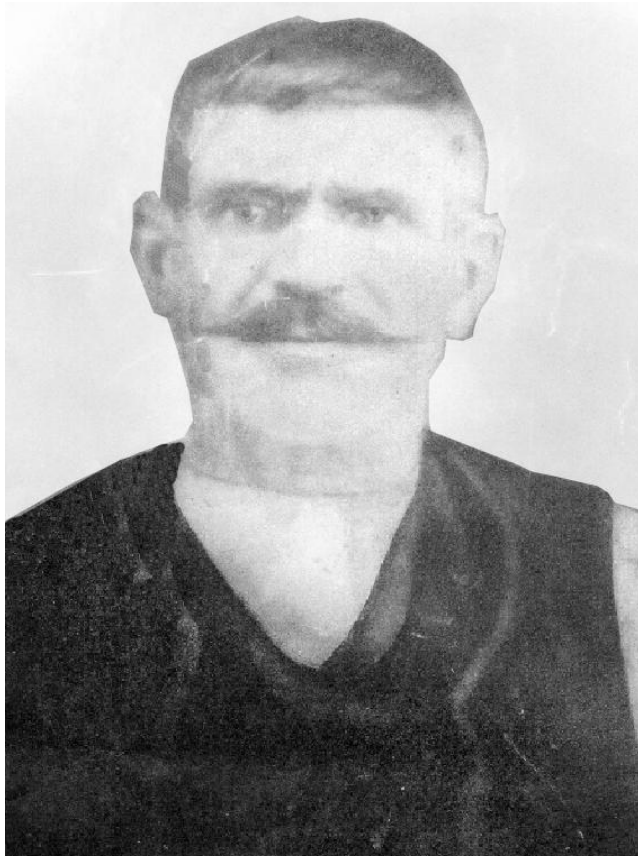
- Σκηνικά Έργα: "Γαλάτεια", "Ο πράσινος δρόμος", "Σαλώμη", "Εκάβη", "Ο Ρικές με το τσουλούφι".
- Μουσική Δωματίου: "Νανούρισμα σε λα ελάσσονα", "Δύο Σονάτες για τσέλο και πιάνο", "Δύο σονάτες για τέσσερις", "Δύο κουαρτέτα εγχόρδων".
- Για Ορχήστρα: "Επίκληση στην Ειρήνη", "Αγροτική Συμφωνία", "Οι τρεις χοροί ρωμαίικοι", "Εγκώμιο στον Ραβέλ", "Μακεδονικές Σκιές".
- Θρησκευτικά Χορωδιακά Έργα: "Ιερά Λειτουργία Ιωάννου Χρυσοστόμου", "Μικρά Δοξολογία", "Χριστός Ανέστη", "Ακολουθία της Μεγάλης Παρασκευής"

Πέθανε το 1935 από μελιταιίο πυρετό.

Φαρμακιώτη Φανή

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΣΑΛΑΒΑΤΗΣ

Ο Αχιλλέας Σαλαβάτης γεννήθηκε στο Λιβάδι το 1880.

Από μικρός ήταν ζωηρός. Η περιοχή μας ήταν υποδουλωμένη στους Τούρκους. Ο Αχιλλέας δημιουργούσε συχνά προβλήματα, διότι ήθελε η πατρίδα του να είναι ελεύθερη. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να τον συλλάβουν οι Τούρκοι και να τον φυλακίσουν στις φυλακές της Αλικαρνασσού, στη Μικρά Ασία.

Ο αδερφός του Γεώργιος Σαλαβάτης, ήταν γραμματιζούμενος άνθρωπος, (διατέλεσε και Πρόεδρος του χωριού), πήγε στην Τουρκία και με ενέργειές του κατάφερε να τον αποφυλακίσει πληρώνοντας πολλά χρήματα.

Όταν επέστρεψε στο Λιβάδι, με άλλα παλικάρια, πήρε μέρος στον Μακεδονικό Αγώνα.

Μετά την απελευθέρωση, για μεγάλο χρονικό διάστημα στη γύρω περιοχή επικρατούσε ανομία και αναρχία. Διάφοροι τυχοδιώχτες έκλεβαν και λεηλατούσαν τις περιουσίες των κατοίκων (κοπάδια, σιτάρια, κριθάρια, χρήματα). Είχαν κάνει μέχρι και φόνους.

Βλέποντας αυτά ο Αχιλλέας κι επειδή αγαπούσε το δίκιο, μαζί με άλλους Λιβαδιώτες που είχαν πάρει μέρος στο Μακεδονικό αγώνα (Λάππας Ηλίας, Ντάμπος Αντώνης κ.α.) αποφάσισαν να επιβάλλουν την τάξη, διαλύοντας τις συμμορίες.

Σαν αναγνώριση για τη προσφορά στον τόπο, το ελεύθερο ελληνικό κράτος έδωσε σ' αυτά τα παλικάρια κτήματα στην περιοχή Καλλιθέας.

Σαλαβάτη Κατερίνα

ΑΝΤΩΝΗΣ ΦΑΡΜΑΚΙΩΤΗΣ

Ο γιατρός Αντώνης Φαρμακιώτης γεννήθηκε το 1934 στο Λιβάδι, από φτωχή οικογένεια. Παρ' όλες τις οικονομικές δυσκολίες η εξυπνάδα, η θέληση και η επιμονή του νίκησαν κι έτσι τελείωσε το γυμνάσιο Ελασσόνας. Πολλοί ήταν αυτοί που τον βοήθησαν να τα καταφέρει !

Οι ανησυχίες του προικισμένου μαθητή πολλές! Γράφει ποιήματα που δημοσιεύονται σε μαθητικά περιοδικά της εποχής. Το ποίημά του ο «ξενιτεμένος Λειβαδίτης», φτάνει στο Σύλλογο Λιβαδιωτών Αμερικής κι είναι η αιτία να βοηθηθεί οικονομικά και να τελειώσει τις σπουδές με άριστα στη Θεσσαλονίκη.

Διορίζεται ως αγροτικός γιατρός στο Λιβάδι, όπου υπηρετεί πολλά χρόνια τους συγχωριανούς του. Μέρα – νύχτα, με επισκέψεις στα σπίτια, χωρίς να υπολογίζει χρόνο, κόπο και τις αντίξοες καιρικές συνθήκες στέκεται δίπλα τους.

Το 1965, αφού έχει εντοπίσει πολλά προβλήματα βρογχοκήλης στους κατοίκους, καλεί κλιμάκιο ιατρών από το Νοσοκομείο Αλεξάνδρα Αθηνών, υπό την αιγίδα του καθηγητού Β. Μαλάμου, για έρευνα ενδημικής βρογχοκήλης λόγω ιωδιοπενίας.

Η έρευνα στέφεται με επιτυχία χάρις στο έντονο ενδιαφέρον και την προσήλωση του Αντώνη Φαρμακιώτη, αλλά και της μαιίας Μαργαρίτας Μπέλλη, μετέπειτα συζύγου του. Διαπιστώνεται βαριά ιωδιοπενία και με τη βοήθειά τους χορηγείται δωρεάν ιωδιωμένο αλάτι εκμηδενίζοντας σχεδόν το πρόβλημα.

Στο νοσοκομείο Αλεξάνδρα παίρνει την ειδικότητα «Παθολογία-Ενδοκρινολογία», συνεχίζει με μετεκπαίδευση στο εξωτερικό για δυο χρόνια.

Επιστρέφει στην Ελλάδα και σε λίγα χρόνια βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη στο νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ όπου διαπρέπει ως επιστήμονας φτάνοντας στον βαθμό του αναπληρωτή καθηγητή.

Ήταν ακούραστος, δημοσίευσε πάμπολλες εργασίες σε αξιόλογα ξένα ιατρικά περιοδικά. Πολυτάλαντος, εκτός από την ιατρική επιστήμη ασχολούνταν με την τέχνη, τη φωτογραφία και το χωριό του. Η εργασία- ομιλία για τα τέμπλα των εκκλησιών του Λιβαδίου ήταν καταπληκτική! Όπως αναφέρει στο βιβλίο του «Οι καιροί, ο τόπος και οι άνθρωποι» ο καθηγητής κύριος Κ. Προκόβας, μίλησε σαν ειδικός της τέχνης!

Κι ενώ βρισκόταν στο απόγειο της δημιουργίας, η ζωή έδειξε το σκληρό πρόσωπό της. Έφυγε στις 11 Μαΐου 1989.

Φαρμακιώτη Φανή

ΔΗΜΗΤΡΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ

Ο Δημήτρης (Τάκης) Χατζημιχάλης γεννήθηκε το 1912 στο Λιβάδι. Γιός του Γιώργου και της Κλεονίκης, γέννημα θρέμμα του χωριού, έζησε τα περισσότερα χρόνια του στο Λιβάδι.

Παντρεύτηκε την Καλλιόπη (Πόπη) το γένος Τζιφοπούλου από τα Σέρβια της Κοζάνης.

Στην Κοζάνη σπούδασε στο Διδασκαλείο. Δίδαξε στο Λιβάδι για πάνω από 30 χρόνια. Είναι χαρακτηριστικό αυτό που έλεγε: τον έπιαναν μαθητές του και του έλεγαν να τους μάθει το τραγούδι ή το ποίημα που είχε μάθει στους παππούδες ή τις γιαγιάδες τους. Πέρασαν δηλαδή από τα χέρια του τρεις γενιές μαθητών!

Η μόρφωση των Λιβαδιωτών ήταν γι αυτόν σκοπός ζωής. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα ότι δεν δίδασκε μόνο τους μικρούς μαθητές, αλλά ήθελε να μάθουν στοιχειώδη ανάγνωση και γραφή ακόμη και οι μεγαλύτεροι Λιβαδιώτες. Γι αυτό είχε κάνει μια τάξη για μεγαλύτερους, όπου τους δίδασκε με πρωτοποριακό για την εποχή τρόπο. Με ένα "ι" και ένα "ο" ενώ χρησιμοποιούσε μονοτονικό σύστημα - πολλά χρόνια πριν καθιερωθεί επίσημα από το ελληνικό κράτος- χωρίς ψιλές, δασείες και περισπωμένες.

Η συμβολή του για την μόρφωση των Λιβαδιωτών ήταν καθοριστική. Ήταν αυτός που το 1963 ταξίδεψε στην Αμερική για να βρει τους συμπατριώτες μας μετανάστες, ώστε να τους πείσει να κάνουν δωρεά για να κτισθεί Δημοτικό Σχολείο. Τότε αποφασίστηκε να χτιστεί το υπερσύγχρονο για την εποχή του Ζάνναιο Μορφωτικό Κέντρο, χάρη στη γενναία δωρεά των αδελφών Ζάννα.

Η αγάπη του αυτή για τη μόρφωση και την εκπαίδευση έβρισκε ανταπόκριση και αγκαλιάστηκε από τους Λιβαδιώτες. Ήταν αυτός ο λόγος που σύσσωμο το χωριό συγκεντρώθηκε για να διαμαρτυρηθεί όταν ο κυρ-Τάκης - μαζί με τον Μήτσο Κομπολή- απολύθηκαν από δάσκαλοι.

Αυτά που δίδασκε στους μαθητές του, τα είχε κάνει και τρόπο ζωής. Η αγάπη για τη ζωή και την ελευθερία τον έκαναν να ενταχθεί στην αντίσταση κατά των Γερμανών κατακτητών, συμμετέχοντας στο ΕΑΜ, αναλαμβάνοντας

υπεύθυνος της Επιμελητείας Του Αντάρτη για ολόκληρη την περιφέρεια Ελασσόνας. Τότε μάλιστα απέκτησε το προσωνύμιο "Τακτικός".

Η συμμετοχή του στους πολιτικούς και κοινωνικούς αγώνες εκείνης της ταραγμένης εποχής, δεν έγινε χωρίς προσωπικό κόστος. Κυνηγήθηκε, απολύθηκε εξαιτίας των «κοινωνικών του φρονημάτων», εξορίστηκε πολλές φορές (στη Μακρόνησο, την Ικαρία, τον Αη - Στράτη), με τελευταία την 21η Απριλίου του 1967, οπότε η δικτατορία τον έστειλε εξορία στη Γυάρο.

Το 1974 έβαλε υποψηφιότητα για την Κοινότητα Λιβαδίου, αλλά για δύο ψήφους δεν εξελέγη.

Ήταν τέτοια η αγάπη του και η λαχτάρα για τη γενέτειρά του, που όταν το 1980 έπαθε έμφραγμα, το πρώτο πράγμα που ρώτησε στον γιατρό του ήταν αν θα του επιτρέπεται να επισκέπτεται το Λιβάδι. "Αν του έλεγα όχι, θα πέθαινε εκείνη τη στιγμή", εκμυστηρευόταν αργότερα ο γιατρός στα παιδιά του...

Έφυγε από τη ζωή στις 8 Δεκεμβρίου του 2002.

Μπλεντάρ Σκάλα

Πηγές:

"Οι καιροί ο τόπος και οι άνθρωποι", Κώστα Προκόβα

"ΛΙΒΑΔΙ Γεωγραφική - Ιστορική - Λαογραφική Επισκόπησις" Ελ. Γκούμα

CD ROM "Λ.Ο." 1998 Νίκου Καραϊσκού

"ΛΙΒΑΔΙ" δίμηνη εφημερίδα Εξωραϊστικού Συλλόγου Λιβαδίου

Αναζήτηση στο διαδίκτυο

Πληροφορίες μαθητών από οικείους